

FALSAFA VA E'TIQOD: O'TMISH, BUGUN VA KELAJAK

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya MATERIALLARI

III-JILD

PHILOSOPHY AND FAITH:
PAST, PRESENT AND FUTURE

International Scientific and Practical Conference
PROCEEDINGS
Volume - 3

ФИЛОСОФИЯ И ВЕРА:
ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ

Международная научно-практическая конференция
МАТЕРИАЛЫ
Том - 3

23-24-aprel, 2025

**“FALSAFA VA E'TIQOD: O'TMISH, BUGUN VA KELAJAK”
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
TASHKILIY QO'MITASI**

Tashkiliy qo'mita raisi:

G'.I. Muxamedov

Chirchiq davlat pedagogika universiteti rektori.

Tashkiliy qo'mita a'zolari:

B.X. Eshchanov

S.B. Qorayev

D.B. Axmadjanov

O.A. Ortiqov

S.X. Gayupova

R.A. Ikramov

L.K. Axatov

Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor.

Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha prorektor.

O'quv ishlari bo'yicha prorektor.

Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektor.

Ta'lim sifatini nazorat qilish bo'lim boshlig'i.

Gumanitar fanlar fakulteti dekani.

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini mudiri.

Tashkiliy qo'mita ishchi guruhi:

Madalimov T.A.

Jo'rayev H.A.

Koshanova N.M.

Tashmetov T.X.

Karshiyev Sh.S.

Neshitov P.Yu.

Xaytmetov R.K.

Muhammadiyev L.G.

Nafasov A.K.

Eronov S.Q.

Saidusmanov B.A.

Usmanov A.X.

Sunnatov T.R.

Tuganova L.Dj.

Toshtemirov R.A.

Ilmurodova f.Sh.

Yo'ldoshev U.X.

Abdullayeva D.N.

Sa'dullayeva M.X.

Xolmo'minov G.B.

Miraxmedova Sh.N.

Yakubov X.M.

Imomova U.I.

Tadjibayeva R.O.

Umarova Sh.B.

Yursinboyev J.M.

Nurmanov Sh.J.

Abdullayev T.S.

Maxkamov D.Sh.

Ilyosov Sh.B.

Burliyev U.K.

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini dotsenti

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini katta o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini katta o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini katta o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini katta o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini katta o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasini o'qituvchisi

PADARKUSH ASARI HAQIDA TO'LIQ TAHLILIY MAQOLA

Sabrina Abdurahmonova

Chirchiq davlat pedagogika universiteti

Boshlang'ich ta'lim fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 24/7-guruh talabasi

Ilmiy rahbar: Ilmurodova Feruza

ANNOTATSIYA:

Ushbu maqolada Mahmudxo'ja Behbudiyning "Padarkush" asari tahlil qilinadi. Asar jadidchilik harakatining g'oyalari va o'zbek xalqining ijtimoiy hayotidagi o'zgarishlar haqida hikoya qiladi.

Maqolada asarning syujeti, asosiy g'oyalari, obrazlari, badiiy xususiyatlari, zamonaviy talqini va uning o'zbek adabiyotidagi o'rni haqida batafsil ma'lumot berilgan.

Mahmudxo'ja Behbudiyni o'zbek jadidchilik harakatining yirik namoyandalardan biri bo'lib, u xalqni ma'rifatga chorlovchi ko'plab asarlar yaratgan. Uning "Padarkush" dramasi jadid adabiyotining eng muhim namunalaridan biridir. Ushbu asar eski va yangi dunyoqarashlarning to'qnashuvi, jamiyatdagi ijtimoiy muammolar va ma'rifatning ahamiyatini yoritib berishi bilan ahamiyatlidir.

Mahmudxo'ja Behbudiyni (1875-1919) jadidchilik harakatining asoschilaridan biri bo'lib, u ma'rifatchi, dramaturg va publitsist sifatida tanilgan. U o'z faoliyati davomida ilm-fan, ta'lim va taraqqiyot targ'ibotchisi bo'ldi. Uning "Padarkush" asari jadidlar g'oyalarini ifodalovchi eng muhim asarlardan biri sanaladi.

Jadidchilik harakati XIX asr oxiri – XX asr boshlarida O'rta Osiyoda shakllangan va asosiy e'tiborni ma'rifat, yangi maktablar ochish, ilm-fanni rivojlantirishga qaratgan harakatdir. Behbudiyni bu harakatning yetakchilaridan biri bo'lib, uning "Padarkush" dramasi eski va yangi dunyoqarash to'qnashuvi orqali jadidlar g'oyalarini ifodalagan. Asar eski va yangi dunyoqarash o'rtasidagi ziddiyatni ko'rsatadi. Bosh qahramon Ziyodaxon taraqqiyotga intilgan bo'lsa, uning otasi eskicha qarashlarni himoya qiladi. Bu ziddiyat fojiali yakun topadi – Ziyodaxon otasini o'ldiradi. Asar orqali Behbudiyni jaholatning fojiali oqibatlarini ochib beradi.

- Eski va yangi dunyoqarashlarning to'qnashuvi
- Ilm-fan va ma'rifatning jamiyat taraqqiyotidagi roli
- Oila va jamiyat o'rtasidagi ziddiyat

- Jaholatning ayanchli oqibatlar

Ziyodaxon– taraqqiyot va ilm tarafdori, yosh avlod vakili. Mahmud – eski qarashlarni himoya qiluvchi, an'anaviy jamiyat timsoli. Boshqa qahramonlar – jamiyatdagi turli qarashlarning ifodasi sifatida namoyon bo'ladi.

Bugungi kunda ham ilm-fan va an'anaviy qarashlarning o'zaro to'qnashuvi mavjud. "Padarkush" asari orqali Behbudiy bu muammoni ko'rsatib, jamiyatni ilm va taraqqiyot sari intilishga undaydi.

"Padarkush" dramasi ko'plab sahnalarda qo'yilgan va o'zbek teatr san'atining shakllanishiga katta hissa qo'shgan. Adabiyotshunoslar asarni o'zbek dramaturgiyasining ilk namunalaridan biri sifatida yuqori baholaydilar.

Mahmudxo'ja Behbudiy "Padarkush" asari orqali jamiyatdagi o'zgarishlarni aks ettirib, yosh avlodni ilm va taraqqiyot sari chorlaydi. Asar bugungi kun uchun ham dolzarb bo'lib, u orqali yoshlar ilm-fanning ahamiyatini anglaydilar.

REFERENCES

1. Behbudiy, Mahmudxo'ja. Padarkush: Drama. Toshkent: Sharq nashriyoti, 1913.
2. Vohidov, Anvar. O'zbek jadidchiligi va uning adabiyoti. Toshkent: Fan, 1999.
3. Rustamov, Xayrulla. O'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent: O'zbekiston, 2005.
4. Qosimov, A. Jadidchilik harakati va uning asoschilari. Toshkent: Ma'naviyat, 2010.
5. Karimov, Sh. O'zbek dramaturgiyasi tarixi. Toshkent: O'zbek nashriyoti, 2015.